



Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2017 m. lapkričio 23 d.

Reikia tolesnių pokyčių, kad sanglaudai skiriamos lėšos būtų labiau orientuotos į rezultatus, teigia ES auditoriai

Pakeitimai, kuriais siekiama pagerinti sanglaudos išlaidų valdymą, yra novatoriški, bet dar nėra veiksmingi, teigiama naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje. Reikia tobulinti minimalių reikalavimų nustatymo ir veiksmingumo peržiūrų atlikimo būdus, teigia auditoriai.

Sanglaudai skirtos išlaidos daro reikšmingą poveikį daugelio ES valstybių narių ekonomikai. 2014–2020 m. laikotarpiu išlaidos iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo ir Europos socialinio fondo sudarys beveik 350 milijardų eurų. Devyniose valstybėse narėse regioninės plėtros ir sanglaudos išlaidos sudaro daugiau kaip 30 % visų valdžios sektoriaus kapitalinių išlaidų, keturiose šalyse (Vengrijoje, Lietuvoje, Slovakijoje ir Latvijoje) šios lėšos sudaro daugiau kaip pusę visų viešųjų investicijų.

Auditoriai išnagrinėjo du naujus reikalavimus, kurie buvo nustatyti 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui, kad sanglaudai skiriamos lėšos būtų labiau orientuotos į rezultatus. Tos priemonės – privalomos išankstinės sąlygos ir veiksmingumo rezervas. Privalomomis išankstinėmis sąlygomis (jos vadinamos „*ex ante* sąlygomis“) nustatomi reikalavimai, kurių turi būti laikomasi prieš pradėdant vykdyti programą; taikant veiksmingumo rezervą, reikalaujama 6 % finansavimo skirti valstybėms narėms, kurios įvykdys 2019 m. veiksmingumo peržiūros sąlygas.

„Kiek įmanoma geriau panaudoti sanglaudos lėšas labai svarbu daugeliui ES valstybių narių, – pasakė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Ladislav Balko. – Tačiau tam, kad būtų pasiektas norimas šių naujų reikalavimų poveikis, reikės permainų ir didesnio valstybių narių įsipareigojimo ir įsitraukimo.“

Apskritai, auditoriai nustatė, kad privalomomis išankstinėmis sąlygomis buvo užtikrinta nuosekli sistema, kuria remtasi programavimo laikotarpio pradžioje vertinant valstybių narių pasirengimą panaudoti ES lėšas. Tačiau nebuvo aišku, kokių mastu dėl to pavyko praktiškai pasiekti permainų. Be to, Komisija nepasinaudojo galimybe laikinai sustabdyti mokėjimus, kai privalomos sąlygos nebuvo vykdomos.

Auditoriai taip pat mano, kad veiksmingumo rezervas greičiausiai nenulems esminio sanglaudai

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą rasite www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

skirtų lėšų persikirstymo veiksmingiau įgyvendinamoms programoms. Pati veiksmingumo rezervo koncepcija mažai skatina labiau orientuotis į rezultatus, nes rezervas daugiausia grindžiamas išlaidomis ir išdirbiais. Be to, papildomas finansavimas skiriamas net ir tada, kai riboženkliai nėra visiškai įgyvendinami. Auditoriai mano, kad naujos mokėjimų sustabdymo ir finansinių pataisymų priemonės esant nepakankamam veiksmingumui yra žingsnis teisinga linkme, tačiau joms taikomos ribojamosios sąlygos, taigi kažin, ar tos priemonės bus praktiškai taikomos.

Auditoriai teigia, kad jie netiki, kad dabartiniu 2014–2020 m. laikotarpiu atlikti pakeitimai bus sąnaudų atžvilgiu efektyvūs. Tačiau jie ragina valstybes nares ir Komisiją pasinaudoti dviem reikalavimais, kad būtų išvengta pinigų švaistymo.

Auditoriai teikia keletą rekomendacijų tam, kad sanglaudos lėšos būtų panaudojamos veiksmingiau. Rengdamasi laikotarpiui po 2020 m. Komisija turėtų:

- iš naujo įvertinti 2014–2020 m. laikotarpiu taikomas privalomas išankstines sąlygas, užtikrinti suderinimą su Europos semestru, nustatyti aiškius vertinimo kriterijus su išmatuojamais tikslais ir reikalauti, kad privalomos išankstinės sąlygos būtų vykdomos per visą programavimo laikotarpį;
- veiksmingumo rezervą labiau orientuoti į rezultatus, skiriant lėšas programoms, pasiekusioms gerų rezultatų, ir toliau jį plėtoti, kad būtų galima atlyginti už gerą veiksmingumą;
- taikyti priemones, kurios geriau parodo tikrąjį ilgalaikių infrastruktūros programų veiksmingumą;
- persvarstyti mokėjimo sustabdymo ir finansinių pataisymų taikymo sąlygas, kad būtų galima paprasčiau imtis priemonių ankstesniame etape, kai rezultatai yra nepakankami.

Specialioji ataskaita Nr. 15/2017 „*Ex ante* sąlygos ir veiksmingumo rezervas sanglaudos politikos srityje – naujoviškos, bet dar neveiksmingos priemonės“ paskelbta Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.